

No. 39281

**Belgium
and
Canada**

**Treaty between the Government of the Kingdom of Belgium and the Government of
Canada on mutual legal assistance in criminal matters. Brussels, 11 January 1996**

Entry into force: *1 April 2003 by notification, in accordance with article 24*

Authentic texts: *Dutch, English and French*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Belgium, 15 April 2003*

**Belgique
et
Canada**

**Traité d'entraide judiciaire en matière pénale entre le Gouvernement du Royaume de
Belgique et le Gouvernement du Canada. Bruxelles, 11 janvier 1996**

Entrée en vigueur : *1er avril 2003 par notification, conformément à l'article 24*

Textes authentiques : *néerlandais, anglais et français*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Belgique, 15 avril 2003*

[DUTCH TEXT — TEXTE NÉERLANDAIS]

VERDRAG

en de Regering van Canada

EN

DE REGERING VAN CANADA,

GELEID door de wens de doeltreffendheid van de opsporing, de vervolging en de bestraffing van misdrijven in beide landen te verhogen door onderlinge samenwerking en rechtshulp in strafzaken,

ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT :

DEEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Verplichting tot rechtshulp

(1) De Verdragsluitende Staten verlenen elkaar, in overeenstemming met de bepalingen van dit Verdrag, rechtshulp in strafzaken in de ruimste zin.

(2) Onder rechtshulp in strafzaken wordt enige hulp verstaan die de aangezochte Staat verleent in verband met onderzoeken en procedures welke in de verzoekende Staat worden gevoerd betreffende een misdrijf vastgesteld bij een in die Staat geldende wet, en waarvan de bestraffing tot de bevoegdheid van de rechterlijke overheden van die Staat behoort.

(3) De rechtshulp heeft betrekking op :

- a) de lokalisatie van personen en voorwerpen, daaronder begrepen de identificatie ervan;
- b) de mededeling van inlichtingen, documenten of andere dossiers, daaronder begrepen uittreksels uit de strafregisters, uit gerechtelijke dossiers en uit regeringsdossiers;
- c) de mededeling van inlichtingen, documenten of andere dossiers, daaronder begrepen uittreksels uit de strafregisters, uit gerechtelijke dossiers en uit regeringsdossiers;
- d) de verzending van goederen, daaronder begrepen de uitlening van overtuigingsstukken;

- e) de afneming van getuigenissen en verklaringen;
- f) huiszoekingen en inbeslagnemingen;
- g) bijstandsverlening met het oog op de verschijning van al dan niet gedetineerde personen, teneinde hen getuigenis te laten afleggen of hulp te laten verlenen bij onderzoeken;
- h) maatregelen met het oog op de lokalisatie, de blokkering en de verbeurdverklaring van opbrengsten van misdrijven; en
- i) iedere ander vorm van rechtshulp in overeenstemming met de doeleinden van dit Verdrag.

Artikel 2

Tenuitvoerlegging van de verzoeken

- (1) De verzoeken tot rechtshulp worden onverwijld ten uitvoer gelegd, overeenkomstig het recht van de aangezochte Staat en, voorzover zulks niet onverenigbaar is met dit recht, op de wijze bepaald door de verzoekende Staat.
- (2) Op verzoek stelt de aangezochte Staat de verzoekende Staat in kennis van de datum en van de plaats van tenuitvoerlegging van het verzoek tot rechtshulp.

Artikel 3

Beperkingen van de rechtshulp

- (1) De rechtshulp kan worden geweigerd indien de aangezochte Staat van oordeel is dat de tenuitvoerlegging van het verzoek afbreuk doet aan zijn soevereiniteit, aan zijn veiligheid, aan zijn openbare orde of aan zijn andere wezenlijke belangen.
- (2) De rechtshulp kan worden uitgesteld ingeval de tenuitvoerlegging van een verzoek leidt tot belemmering van een onderzoek of van een vervolging die in de aangezochte Staat aan de gang is.
- (3) De rechtshulp kan worden geweigerd indien het verzoek betrekking heeft op een politiek misdrijf, met uitsluiting van de misdrijven die de Verdragsluitende Staten naar luid van enig ander internationaal Verdrag of enige andere Overeenkomst waarbij zij partij zijn, als niet politiek kunnen beschouwen.

(4) Alvorens het verzoek tot rechtshulp te weigeren of de tenuitvoerlegging ervan uit te stellen, bepaalt de aangezochte Staat, na overleg met de verzoekende Staat, in de gevallen die zich daartoe lenen, of de rechtshulp kan worden verleend onder de voorwaarden die hij noodzakelijk acht. Indien de verzoekende Staat de rechtshulp onder deze voorwaarden aanvaardt, verbindt hij zich ertoe die voorwaarden in acht te nemen.

(5) De aangezochte Staat stelt de verzoekende Staat zo spoedig mogelijk in kennis van zijn beslissing tot weigering of tot uitstel van tenuitvoerlegging en deelt tevens de redenen van die beslissing mede.

DEEL II

Bijzondere bepalingen

Artikel 4

Opsporing en identificatie van personen of voorwerpen

De bevoegde autoriteiten van de aangezochte Staat treffen de nodige maatregelen om de personen of voorwerpen bedoeld in het verzoek, trachten terug te vinden en te identificeren.

Artikel 5

Mededeling van stukken

(1) De aangezochte Staat deelt de akten van rechtspleging mede, alsmede alle daartoe overgezonden stukken. De mededeling kan geschieden door middel van eenvoudige toezending van de akte of het stuk aan de geadresseerde. Indien de verzoekende Staat hierom uitdrukkelijk verzoekt, verricht de aangezochte Staat de mededeling in een van de vormen bepaald in zijn wetgeving voor gelijkaardige betekeningen of in een van de bijzondere vormen verenigbaar met deze wetgeving.

(2) De verzoekende Staat zendt het verzoek tot mededeling van een stuk betreffende een antwoord of een verschijning in de verzoekende Staat over

verschijning is vastgelegd.

(3) De aangezochte Staat zendt als bewijs van de mededeling een ontvangstbewijs terug, ondertekend en gedagtekend door de geadresseerde, of een verklaring ondertekend door de ambtenaar die de mededeling heeft gedaan, waarin vorm en datum ervan zijn vermeld.

Artikel 6

Overzending van voorwerpen en stukken

(1) Ingeval het verzoek tot rechtshulp betrekking heeft op de overzending van dossiers en stukken, kan de aangezochte Staat voor eensluidend verklaarde
zoekende

Staat uitdrukkelijk om de originele dossiers of stukken verzoekt.

(2) De originele dossiers of stukken, of de voorwerpen die aan de verzoekende Staat zijn overgezonden, worden, op verzoek van de aangezochte Staat, zo spoedig mogelijk aan deze laatste teruggezonden.

(3) Voorzover zulks niet onverenigbaar is met het recht van de aangezochte Staat en op uitdrukkelijk verzoek van de verzoekende Staat, worden de dossiers, de stukken en de voorwerpen overgezonden volgens de vormvereisten of vergezeld van de door de verzoekende Staat vereiste getuigschriften ten einde krachtens zijn recht toelaatbaar te zijn als bewijs.

Artikel 7

Overzending van inlichtingen en stukken, en overlegging van voorwerpen in het bezit van overheidsbesturen of instellingen

(1) De aangezochte Staat verstrekt alle inlichtingen en voorwerpen, daaronder begrepen stukken en dossiers, die in het bezit zijn van een overheidsbestuur of -instelling en welke voor het publiek toegankelijk zijn;

(2) De aangezochte Staat kan alle inlichtingen en voorwerpen, daaronder begrepen stukken en dossiers, verstrekken die in het bezit zijn van een overheidsbestuur of -instelling en niet voor het publiek toegankelijk zijn, zulks in dezelfde mate en onder dezelfde voorwaarden als die welke van toepassing zijn op zijn eigen rechterlijke overheden of op overheden belast met de toepassing van de wet.

(3) Paragraaf (2) is van toepassing op de strafregisters en op de gerechtelijke dossiers.

Artikel 8

Aanwezigheid van de betrokkenen bij de rechtsplegingen in de aangezochte staat

(1) Een persoon van wie de verzoekende Staat vraagt dat hij getuigenis aflegt of stukken, dossiers of andere voorwerpen overlegt in de aangezochte Staat,

wordt indien nodig gedagvaard om te verschijnen, om te getuigen of om deregelijke stukken, dossiers en andere voorwerpen over te leggen overeenkomstig de vereisten van de wet van de aangezochte Staat.

(2) De bevoegde overheid van de aangezochte Staat kan, voorzover zulks niet onverenigbaar is met het recht van die Staat, toestaan dat de rechters, de bevoegde overheden van de verzoekende Staat en de andere personen die betrokken zijn bij het onderzoek of bij de rechtspleging, en die vermeld zijn in het verzoek, aanwezig zijn bij de tenuitvoerlegging van het verzoek en deelnemen aan de rechtspleging in de aangezochte Staat.

(3) Het recht om deel te nemen aan de rechtspleging omvat het recht voor iedere aanwezige persoon om vragen te stellen volgens de procedure die van toepassing is in de aangezochte Staat. De bevoegde overheid van de aangezochte Staat kan, voorzover zulks niet onverenigbaar is met het recht van die Staat, het gebruik van vormen en modaliteiten toestaan die zijn bepaald in het recht van de verzoekende Staat en die noodzakelijk zijn voor de toelaatbaarheid van het bewijs in de verzoekende Staat, inzonderheid de letterlijke overschrijving van de procedures.

Artikel 9

Aanwezigheid van personen in de verzoekende Staat met het oog op het afleggen van een getuigenis of het verstrekken van hulp bij een onderzoek

De aangezochte Staat vraagt aan een ieder, op verzoek van de verzoekende Staat, hulp te verlenen bij een onderzoek of te verschijnen als getuige en poogt daartoe zijn medewerking te verkrijgen. Deze personen wordt bovendien op de hoogte gesteld van de terugbetaalbare kosten en van de vergoedingen die hem zullen worden uitgekeerd. Ingeval betrokkene daarom verzoekt, kan de verzoekende Staat hem een voorschot betalen op reis- en verblijfkosten. Dit voorschot kan hem worden betaald door de ambassade van deze laatste Staat in de aangezochte Staat.

Artikel 10

Huiszoekingen en inbeslagnemingen

(1) De aangezochte Staat geeft, voorzover zijn wetgeving zulks toestaat, gevolg aan een verzoek tot huiszoeking of tot inbeslagneming.

(2) De bevoegde overheid die een verzoek tot huiszoeking of inbeslagneming ten uitvoer heeft gelegd, verstrekt alle inlichtingen waarom de verzoekende Staat eventueel verzoekt, onder meer in verband met de identiteit, de staat en de integriteit van de in beslag genomen stukken, dossiers of goederen en betreffende de inbeslagneming.

(3) De verzoekende Staat neemt alle voorwaarden in acht die door de aangezochte Staat zijn opgelegd met betrekking tot de in beslag genomen stukken, dossiers of goederen die aan de verzoekende Staat kunnen worden meegegeeld.

Artikel 11

Overbrenging naar de verzoekende Staat van gedetineerde personen met het oog op het afleggen van een getuigenis of het verlenen van hulp bij een onderzoek in de verzoekende Staat

(1) Op verzoek van de verzoekende Staat kan een persoon die in de aangezochte Staat wordt gedetineerd, tijdelijk naar de verzoekende Staat worden overgebracht teneinde hulp te verlenen bij een onderzoek of een getuigenis af te leggen in een bepaalde procedure, zulks op voorwaarde dat deze persoon daarmee instemt.

(2) Zolang de overgebrachte persoon overeenkomstig de wet van de aangezochte Staat gedetineerd moet blijven, houdt de verzoekende Staat deze persoon in hechtenis en levert hem na tenuitvoerlegging van het verzoek terug over aan de aangezochte Staat.

(3) Indien de straf opgelegd aan de overgebrachte persoon een einde neemt of indien de aangezochte Staat te verzoekende Staat ervan in kennis stelt dat die persoon niet meer in hechtenis moet worden gehouden, wordt hij in vrijheid gesteld en beschouwd als een persoon van wie de aanwezigheid in de verzoekende Staat het gevolg is van een daartoe gedaan verzoek.

Artikel 12

Vrijgeleide

(1) Behalve het geval van de hechtenis bedoeld in artikel 11 (2), kan geen enkele persoon die zich naar de verzoekende Staat begeeft ingevolge een overeenkomstig artikel 9 of 11 daartoe gedaan verzoek, in deze Staat worden

vervolgd, in hechtenis gehouden of aan enige andere vrijheidsbeperking worden onderworpen wegens feiten of veroordelingen die voorafgingen aan het verlaten van de aangezochte Staat, noch worden verplicht te getuigen in enige andere procedure dan die waarop het verzoek betrekking heeft.

(2) Paragraaf (1) van dit artikel is niet meer van toepassing wanneer betrokkene, indien hij de vrijheid had de verzoekende Staat te verlaten, zulks niet heeft gedaan binnen 30 dagen nadat hij officieel ervan in kennis is gesteld dat zijn aanwezigheid niet langer vereist is of indien hij, na deze Staat te hebben verlaten, er vrijwillig is teruggekeerd.

(3) Personen die niet verschijnen in de verzoekende Staat, kunnen in de aangezochte Staat niet aan enige straf of dwangmaatregel worden onderworpen.

Artikel 13

Opbrengsten van misdrijven

(1) Voorzover zijn intern recht zulks toestaat, verbindt de aangezochte Staat zich ertoe op verzoek hulp toe te kennen teneinde :

- a) de opbrengsten van misdrijven te lokaliseren, op te sporen, te blokkeren, in beslag te nemen en verbeurd te verklaren;
- b) ervoor te zorgen dat de slachtoffers van een misdrijf terug in het bezit van hun goederen worden gesteld.

(2) De Staat die redenen heeft om aan te nemen dat zich in een andere Staat opbrengsten van misdrijven bevinden, richt aan deze laatste Staat een verzoek tot rechtshulp zoals omschreven in paragraaf (1) a) en stelt die Staat in kennis van de redenen die ertoe aanleiding geven te veronderstellen dat zich in de aangezochte Staat dergelijke opbrengsten bevinden. De aangezochte Staat oordeelt welk gevolg aan deze informatie moet worden gegeven en laat zo spoedig mogelijk weten welke maatregelen zijn getroffen.

(3) Na overleg met de verzoekende Staat beslist de aangezochte Staat overeenkomstig zijn recht over de verdeling van de opbrengst van een misdrijf die ten gevolge van een krachtens paragraaf (1) a) gedaan verzoek tot rechtshulp verbeurd is verklaard.

TITEL III

Procedure

Artikel 14

Inhoud van de verzoeken

(1) De verzoeken tot rechtshulp moeten in elk geval de volgende gegevens bevatten :

- a) de bevoegde overheid die het onderzoek of de procedure waarop het verzoek betrekking heeft, leidt;
- b) een omschrijving van de aard van het onderzoek of van de procedures, een uiteenzetting van de ter zake dienende feiten en een kopie of een uiteenzetting van de wetten die van toepassing zijn;
- c) de reden voor het verzoek en de aard van de gewenste rechtshulp;
- d) een vermelding van de gewenste termijn van tenuitvoerlegging.

(2) In de volgende gevallen moeten de verzoeken de volgende gegevens bevatten :

- a) ingeval het gaat om een verzoek tot afneming van een getuigenis of tot verrichting van een huiszoeking en inbeslagneming, de redenen die ertoe aanleiding geven te veronderstellen dat zich op het grondgebied van de aangezochte Staat bewijsmateriaal bevindt;
- b) ingeval het gaat om een verzoek tot afneming van een getuigenis, nadere gegevens omtrent de noodzaak een verklaring onder eed of een plechtige verklaring te verkrijgen en een omschrijving van het onderwerp waarop het getuigenis of de verklaring betrekking moet hebben;
- c) ingeval het gaat om een verzoek tot uitlening van overtuigingsstukken, de overheid belast met de bewaring ervan, de plaats waarheen de stukken worden gezonden, de onderzoeken waaraan zij kunnen worden onderworpen en de datum waarop zij zullen worden teruggezonden;
- d) ingeval het gaat om een verzoek waarbij gedetineerden ter beschikking worden gesteld van de verzoekende Staat, de overheid die toezicht houdt tijdens de overbrenging, de plaats waarheen de gedetineerde wordt overgebracht en de datum van zijn terugkeer.

Indien de gegevens bedoeld in c) en d) niet in het verzoek zijn vermeld, moeten zij daarna zo spoedig mogelijk worden overgezonden.

(3) Indien nodig en mogelijk moeten de verzoeken tot rechtshulp eveneens de volgende gegevens bevatten :

- a) de identiteit en de nationaliteit van de persoon of personen op wie het onderzoek of de procedure betrekking heeft en de plaats waar die persoon of personen zich bevinden;
 - b) nadere gegevens betreffende enige bijzondere procedure waarvan de verzoekende Staat wenst dat ze wordt gevoerd, alsook de redenen daartoe;
 - c) een beding van vertrouwelijkheid en de redenen die zulks rechtvaardigen.
- (4) Indien de aangezochte Staat van oordeel is dat de gegevens in het verzoek ontoereikend zijn, kan hij eisen dat hem bijkomende inlichtingen worden verstrekt.
- (5) De verzoeken geschieden schriftelijk. In spoedeisende gevallen of indien de aangezochte Staat zulks toestaat, kan het verzoek per fax worden geformuleerd, waarna het onverwijld schriftelijk moet worden bevestigd.

Artikel 15

Centrale overheden

- (1) Overeenkomstig dit Verdrag worden alle verzoeken en de antwoorden daarop overgezonden en ontvangen door de centrale overheden, waarbij de overzending langs diplomatieke weg evenwel niet wordt uitgesloten ingeval bijzondere omstandigheden zulks vereisen.
- (2) Voor Canada wordt onder centrale overheid de Minister van Justitie van Justitie, zijn vertegenwoordiger of zijn gemachtigde.

Artikel 16

Vertrouwelijkheid

- (1) De aangezochte Staat kan vragen dat de informatie, het overgelegde bewijsmateriaal of de bron die de informatie of het bewijs geleverd heeft, vertrouwelijk blijft of alleen wordt bekendgemaakt of aangewend in de omstandigheden die hij nader omschrijft.
- (2) De verzoekende Staat stelt de aangezochte Staat in kennis van de mate waarin hij aan dat verzoek tegemoet kan komen. De aangezochte Staat moet dan beslissen of aan het verzoek tot rechtshulp gevolg wordt gegeven of de tenuitvoerlegging ervan wordt uitgesteld.
- (3) De aangezochte Staat vrijwaart in de gevraagde mate de vertrouwelijke aard van het verzoek, van de inhoud ervan, van de bewijsstukken, alsook van

iedere handeling die naar aanleiding van het verzoek wordt verricht, behalve in de mate noodzakelijk voor de uitvoering ervan.

(4) Indien geen gevolg kan worden gegeven aan het verzoek zonder afbreuk te doen aan het gevraagde vertrouwelijke karakter, brengt de aangezochte Staat zulks ter kennis van de verzoekende Staat, die moet beslissen of het verzoek al dan niet wordt gehandhaafd.

Artikel 17

Beperking bij de aanwending van inlichtingen

Alvorens de overgezonden informatie of het overgelegde bewijsmateriaal te kunnen aanwenden of verspreiden voor andere doeleinden van die vermeld in het verzoek, moet de verzoekende Staat de toestemming verkrijgen van de centrale overheid van de aangezochte Staat.

Artikel 18

Authentisering

Voor het bewijsmateriaal, de documenten en de inlichtingen die op grond van dit Verdrag worden overgezonden, gelden geen vormvereisten, behalve die bepaald in artikel 6.

Artikel 19

Talen

(1) In voorkomend geval wordt bij de verzoeken en bij de bewijsstukken ervan

Artikel 20

Kosten

(1) De aangezochte Staat draagt de kosten van de tenuitvoerlegging van het verzoek tot rechtshulp, met uitzondering van de hierna opgesomde kosten die voor rekening van de verzoekende Staat zijn :

a) alle kosten betreffende de overbrenging van personen op verzoek van de verzoekende Staat, naar of van het grondgebied van de aangezochte Staat, alsmede alle kosten en vergoedingen verschuldigd voor het verblijf van die persoon in de verzoekende of in de aangezochte Staat, naar aanleiding van een verzoek gedaan overeenkomstig de artikelen 8 (2), 9 of 11;

b) de kosten en erelonen van deskundigen, ongeacht of zij werkzaam zijn geweest op het grondgebied van de aangezochte Staat of op dat van de verzoekende Staat.

(2) Indien blijkt dat de tenuitvoerlegging van het verzoek aanleiding geeft tot uitzonderlijke kosten, plegen de Verdragsluitende Staten overleg teneinde de voorwaarden te bepalen waaronder de gevraagde rechtshulp kan worden verleend.

DEEL IV

Slotbepalingen

Artikel 21

Andere vormen van rechtshulp

Dit Verdrag vormt geen belemmering voor de rechtshulp die voortvloeit uit andere verdragen of overeenkomsten tussen de Verdragsluitende Staten, noch voor andere vormen van rechtshulp tussen de bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Staten.

Artikel 22

Toepassingsgebied

Dit Verdrag is van toepassing op alle verzoeken die worden voorgelegd na de datum van inwerkingtreding van het Verdrag, zelfs indien de betrokken feiten zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 23

Overleg

De Verdragsluitende Staten plegen op verzoek van een van hen onverwijld overleg omtrent de interpretatie en de toepassing van het Verdrag.

Artikel 24

Inwerkingtreding en opzegging

(1) Iedere Verdragsluitende Staat stelt de andere Staat ervan in kennis dat is voldaan aan de procedure noodzakelijk voor de inwerkingtreding van het Verdrag.

(2) Dit Verdrag treedt in werking de eerste dag van de tweede maand volgend op de datum van ontvangst van de laatste kennisgeving.

(3) Iedere Verdragsluitende Staat kan het Verdrag op ieder tijdstip opzeggen door de andere Staat langs diplomatieke weg van de opzegging kennis te

geven. Deze opzegging wordt effectief een jaar na de datum van ontvangst van de betekening.

TEN BLIJKE WAARVAN, de vertegenwoordigers van de twee Regeringen, daartoe gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend en hun zegel eraan hebben gehecht.

GEDAAN te Brussel, op 11 januari 1996, in twee exemplaren, ieder in de Nederlandse, de Franse en de Engelse taal, de drie teksten zijnde gelijkelijk authentiek.

Minister van Justitie,

Stefaan DE CLERCK.

Voor de Regering van Canada :

Buitengewoon en Gevoelmachtigd Ambassadeur,

Jean-Paul HUBERT.

[ENGLISH TEXT — TEXTE ANGLAIS]

TREATY BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF
BELGIUM AND THE GOVERNMENT OF CANADA ON MUTUAL
LEGAL ASSISTANCE IN CRIMINAL MATTERS

The Government of the Kingdom of Belgium and the Government of Canada,
Desiring to improve the effectiveness of both countries in the investigation, prosecution and suppression of crime through cooperation and mutual legal assistance in criminal matters,

Have agreed as follows:

PART I. GENERAL PROVISIONS

Article 1. Obligation to Grant Mutual Assistance

(1) The Contracting Parties shall, in accordance with this Treaty, grant each other the widest measure of mutual assistance in criminal matters.

(2) Mutual assistance in criminal matters shall be any assistance given by the Requested State in respect of investigations or proceedings conducted in the Requesting State relating to offenses created by legislation in force in that State and whose suppression falls within the jurisdiction of its judicial authorities.

(3) Assistance shall include:

- (a) location of persons and objects, including their identification;
- (b) service of documents, including documents seeking the attendance of persons;
- (c) providing of information, documents and other records, including extracts of criminal records, judicial records and government records;
- (d) delivery of property, including lending of exhibits;
- (e) taking of evidence and obtaining statements from persons;
- (f) search and seizure;
- (g) making detained persons and others available to give evidence or assist investigations;
- (h) measures to locate, restrain and forfeit the proceeds of crime; and
- (i) other assistance consistent with the objects of this Treaty.

Article 2. Execution of Requests

(1) Requests for assistance shall be executed promptly in accordance with the law of the Requested State and, insofar as it is not incompatible with that law, in the manner requested by the Requesting State.

(2) The Requested State shall, upon request, inform the Requesting State of the time and place of execution of the request for assistance.

Article 3. Limitation of Assistance

(1) Assistance may be refused if, in the opinion of the Requested State, the execution of the request would impair its sovereignty, security, public order or fundamental interests.

(2) Assistance may be postponed if the execution of the request would interfere with an ongoing investigation or prosecution in the Requested State.

(3) Assistance may be refused if the request pertains to a political offence, unless the offence is one which the Contracting States are entitled to treat as not being a political offence pursuant to any other international agreement to which they are Parties.

(4) Before refusing to grant a request for assistance or before postponing the grant of such assistance, the Requested State shall, after consulting with the Requesting State in appropriate cases, determine whether assistance may be granted subject to such conditions as it deems necessary. If the Requesting State accepts assistance subject to these conditions, it shall comply with them.

(5) The Requested State shall promptly inform the Requesting State of a decision to refuse or postpone execution, and shall give reasons for that decision.

PART II. SPECIFIC PROVISIONS

Article 4. Location or Identification of Persons or Objects

The competent authorities of the Requested State shall take all the measures necessary to ascertain the location and identity of persons or objects specified in the request.

Article 5. Service of Documents

(1) The Requested State shall serve any notice of judicial proceeding and any document transmitted to it for the purpose of service. Service may be effected by simple delivery of the procedure or document to its addressee. If the Requesting State expressly requests it, the Requested State shall effect service by one of the means for service of similar documents provided for in its legislation or by any special means consistent with such legislation.

(2) The Requesting State shall transmit a request for the service of a document pertaining to a response or appearance in the Requesting State within a reasonable time before the scheduled response or appearance.

(3) As proof of service, the Requested State shall return an acknowledgement of receipt dated and signed by the addressee or a declaration signed by the agent who carried out the service setting out the means and the date of service.

Article 6. Transmission of Objects and Documents

(1) When the request for assistance concerns the transmission of records and documents, the Requested State may transmit certified true copies thereof, unless the Requesting State expressly requests the originals.

(2) The original records or documents or the objects transmitted to the Requesting State shall be returned to the Requested State as soon as possible, upon the latter's request.

(3) Insofar as not incompatible with the law of the Requested State, and upon the express request of the Requesting State, records, documents or objects shall be transmitted in a form or accompanied by such certification as may be requested by the Requesting State in order to make them admissible according to the law of the Requesting State.

Article 7. Transmission of Information, Records and Objects in the Possession of a Public Authority or a Government Agency

(1) The Requested State shall provide all publicly available information and objects, including documents and records, which are in the possession of government departments and agencies in that State.

(2) The Requested State may provide all information and objects, including documents and records, which are in the possession of a government department or agency and which are not accessible to the public, to the same extent and subject to the same conditions as are applicable to its own judicial authorities or to those authorities responsible for the application of the law.

(3) Paragraph (2) shall apply to criminal records and court records.

Article 8. Presence of Persons Involved in the Proceedings in the Requested State

(1) A person requested to testify or produce documents, records or other objects in the Requested State shall be compelled, if necessary, to appear and testify and produce such documents, records and other objects, in accordance with the requirements of the law of the Requested State.

(2) To the extent not incompatible with the law of the Requested State, the competent authority in the Requested State may authorize judges and competent authorities of the Requesting State, as well as other persons involved in the investigation or the proceedings and mentioned in the request, to be present at the execution of the request and to participate in the proceedings in the Requested State.

(3) The right to participate in the proceedings shall include the right of any person present to pose questions in accordance with the rules of procedure of the Requested State. To the extent not incompatible with the law of the Requested State, the competent authority in the Requested State may authorize the use of methods and procedures provided for in the law of the Requesting State, in particular, the right to make a verbatim transcript of the proceedings, which are necessary for the admissibility of evidence in the Requesting State.

Article 9. Attendance of Persons in the Requesting State to Give Evidence or Assist an Investigation

Upon the request of the Requesting State, the Requested State shall invite any person in the Requested State to assist in the investigation or to appear as a witness and shall seek that person's cooperation to that end. The person whose evidence or assistance is sought shall be informed of any expenses and allowances payable. If that person requires it, the Requesting State may provide an advance of funds in respect of transportation and living expenses. This advance may be paid by the Embassy of that State located in the Requested State.

Article 10. Search and Seizure

(1) To the extent permitted by its legislation, the Requested State shall carry out requests for search and seizure.

(2) The competent authority that has executed a request for search and seizure shall provide such information as may be required by the Requesting State concerning, but not limited to, the identity, condition, integrity and continuity of possession of the documents, records or objects seized and the circumstances of the seizure.

(3) The Requesting State shall observe any conditions imposed by the Requested State in relation to any seized documents, records or objects which may be delivered to the Requesting State.

Article 11. Transfer to the Requesting State of Detained Persons to Give Evidence or Assist an Investigation in the Requesting State

(1) A person in custody in the Requested State shall, at the request of the Requesting State, be temporarily transferred to the Requesting State to assist investigations or to give evidence in proceedings provided that the person consents to the transfer.

(2) When the person transferred is required to be kept in custody under the law of the Requested State, the Requesting State shall hold that person in custody and shall return the person in custody at the conclusion of the execution of the request.

(3) When the sentence imposed upon the transferred person expires, or the Requested State advises the Requesting State that the transferred person is no longer required to be held in custody, that person shall be set at liberty and be treated as a person present in the Requesting State pursuant to a request seeking that person's attendance.

Article 12. Safe Conduct

(1) Subject to Article 11(2), a person present in the Requesting State in response to a request seeking that person's attendance pursuant to Articles 9 or 11 shall not be prosecuted, detained or subjected to any other restriction of personal liberty in that State for any acts or convictions which preceded that person's departure from the Requested State, nor shall that

person be obliged to give evidence in any proceedings other than the proceedings to which the request relates.

(2) Paragraph (1) of this Article shall cease to apply if a person, being free to leave the Requesting State, has not left it within a period of thirty days after being officially notified that that person's attendance is no longer required or, having left that State, has voluntarily returned.

(3) Any person who fails to appear in the Requesting State shall not be subjected to any sanction or compulsory measure in the Requested State.

Article 13. Proceeds of Crime

(1) To the extent permitted by its internal law, the Requested State shall, upon request, provide the following assistance:

- (a) locate, investigate, restrain, seize and confiscate proceeds of crime; and
- (b) ensure the restitution of property belonging to victims of crime.

(2) When a State has reason to believe that the proceeds of crime are located in the other State, it shall, in making the request for assistance provided for in paragraph (1)(a), notify the Requested State of the basis of its belief that such proceeds may be located in the latter's jurisdiction. The Requested State shall assess the measures to be taken in respect of this information and shall make known the measures taken as soon as possible.

(3) The Requested State shall, in accordance with its laws and after consulting with the Requesting State, decide the issue of sharing with the Requesting State any proceeds of crime which were confiscated pursuant to a request for assistance made in accordance with paragraph (1)(a).

PART III. PROCEDURE

Article 14. Contents of Requests

(1) In all cases requests for assistance shall include the following information:

- (a) the competent authority conducting the investigation or proceedings to which the request relates;
- (b) a description of the nature of the investigation or proceedings, a summary of the relevant facts and a copy or summary of the applicable laws;
- (c) the reason for the request and the nature of the assistance sought; and
- (d) an indication of the time limit within which compliance with the request is desired.

(2) In the following cases, requests for assistance shall include the following information:

- (a) in the case of a request for the taking of evidence or search and seizure, a statement indicating the basis for belief that evidence may be found within the territory of the Requested State;

(b) in the case of a request to take evidence from a person, details as to whether sworn or affirmed statements are required, and a description of the subject matter of the evidence or statement sought;

(c) in the case of a request for the lending of exhibits, the person who will have custody of the exhibits, the place to which the exhibits are to be removed, any tests to be conducted upon the exhibits and the date by which the exhibits will be returned; and

(d) in the case of a request to make detained persons available to the Requesting State, the person who will have custody of the detained person during the transfer, the place to which the detained person is to be transferred and the date of the person's return.

If the information provided for in paragraphs (c) and (d) are not contained in the request, the information shall be provided as soon as possible thereafter.

(3) If necessary and whenever it is possible, requests for assistance shall also contain the following information:

(a) the identity, nationality and location of the person or persons who are the subject of the investigation or proceedings;

(b) details of any particular procedure that the Requesting State wishes to be followed and the reasons therefor; and

(c) the need, if any, for confidentiality and the reasons therefor.

(4) If the Requested State considers that the information contained in the request is insufficient, it may request that additional details be furnished.

(5) A request shall be made in writing. In urgent circumstances or where permitted by the Requested State, a request may be made by facsimile but shall promptly be confirmed in writing.

Article 15. Central Authorities

(1) Pursuant to the present Treaty, all requests and responses shall be transmitted and received by the central authorities, without, however, excluding the transmission through diplomatic channels where the particular circumstances require it.

(2) The central authority for Canada shall be the Minister of Justice or the officials designated by that Minister; the central authority for Belgium shall be the Minister of Justice or that Minister's representative or delegate.

Article 16. Confidentiality

(1) The Requested State may require that information or evidence furnished or the source of such information or evidence be kept confidential or that its disclosure or use be subject to such terms and conditions as it may specify.

(2) The Requesting State shall notify the Requested State of the extent to which it can comply with the requirements of the Requested State. The Requested State shall then determine whether to refuse or defer execution of the request for assistance.

(3) The Requested State shall, to the extent requested, keep confidential a request, its contents, supporting documents and any action taken pursuant to the request, except to the extent necessary to execute it.

(4) If it is impossible to execute a request without compromising the confidentiality requirements of the Requesting State, the Requested State shall notify the Requesting State and the latter shall decide whether or not to withdraw its request.

Article 17. Limitation of Use of Information

The Requesting State shall not disclose or use information or evidence furnished for purposes other than those stated in the request without the prior consent of the central authority of the Requested State.

Article 18. Authentication

Evidence, documents and information transmitted pursuant to this Treaty shall not require any form of authentication, save as is specified in Article 6.

Article 19. Language

Requests and any supporting documents shall be accompanied by a translation into one of the official languages of the Requested State.

Article 20. Expenses

(1) The Requested State shall assume the costs of executing the request for assistance, except for the following costs which shall be borne by the Requesting State:

(a) the expenses associated with conveying any person to or from the territory of the Requested State at the request of the Requesting State, and any allowance or expenses payable to that person while in the Requesting or Requested State pursuant to a request under Articles 8(2), 9 or 11;

(b) the expenses and fees of experts, whether arising in the Requested State or the Requesting State.

(2) If it becomes apparent that the execution of the request requires expenses of an extraordinary nature, the Contracting States shall consult to determine the terms and conditions under which the requested assistance can be provided.

PART IV. FINAL PROVISIONS

Article 21. Other Assistance

This Treaty shall not interfere with any mutual legal assistance obligations arising from other treaties or arrangements between the Contracting States nor with any other form of assistance between the competent authorities of the Contracting States.

Article 22. Scope of Application

This Treaty shall apply to any requests presented after its entry into force, even if the relevant acts or omissions arose prior to that date.

Article 23. Consultations

The Contracting Parties shall consult promptly, at the request of either Party, concerning the interpretation and the application of this Treaty.

Article 24. Coming into Force and Denunciation

(1) Each Contracting State shall notify the other when it has fulfilled the necessary requirements for the entry into force of this Treaty.

(2) This Treaty shall enter into force on the first day of the second month following the receipt of the last notification.

(3) Each State shall be entitled to terminate this Treaty at any time by notifying the other through diplomatic channels. The termination shall take effect one year from the date on which this notification is received.

In witness whereof the representatives of both Governments, being duly authorized thereto, have signed and sealed this Treaty.

Executed in duplicate at Brussels on the 11th day of January 1996, in French, Dutch and English, each version being equally authentic.

For the Government of the Kingdom of Belgium:

STEFAN DE CLERCK
Minister of Justice

For the Government of Canada:

JEAN-PAUL HUBERT
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary

[FRENCH TEXT — TEXTE FRANÇAIS]

TRAITÉ D'ENTRAIDE JUDICIAIRE EN MATIÈRE PÉNALE ENTRE LE
GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOU-
VERNEMENT DU CANADA

Le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Canada,
Désireux de rendre plus efficaces la recherche, la poursuite et la répression de la cri-
minalité dans les deux pays par la coopération et l'entraide judiciaire en matière pénale,
Sont convenus de ce qui suit :

PARTIE I. DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Article 1. Obligation d'accorder l'entraide

(1) Les États contractants s'accordent, conformément aux dispositions du présent traité, l'entraide judiciaire en matière pénale la plus large possible.

(2) L'entraide judiciaire en matière pénale s'entend de toute aide donnée par l'État requis à l'égard des enquêtes et procédures menées dans l'État requérant portant sur une infraction établie par une loi en vigueur dans cet État et dont la répression est de la compétence de ses autorités judiciaires.

(3) L'entraide vise :

- a) la localisation de personnes et d'objets, y compris leur identification;
 - b) la remise de documents, y compris d'actes de convocation;
 - c) la transmission d'informations, de documents ou d'autres dossiers, y compris d'extraits des casiers judiciaires, de dossiers judiciaires ou gouvernementaux;
 - d) la transmission de biens, y compris le prêt de pièces à conviction;
 - e) la prise de témoignages et de dépositions;
 - f) la perquisition et la saisie;
 - g) l'assistance en vue de la comparution des personnes détenues ou non, afin qu'elles témoignent ou aident à des enquêtes;
 - h) les mesures en vue de localiser, bloquer et confisquer les produits de la criminalité;
- et
- i) toute autre forme d'entraide conforme aux objets du présent traité.

Article 2. Exécution des demandes

(1) Les demandes d'entraide sont exécutées promptement, conformément au droit de l'État requis et, dans la mesure où cela n'est pas incompatible avec ce droit, de la manière exprimée par l'État requérant.

(2) Sur demande, l'État requis informe l'État requérant de la date et du lieu d'exécution de la demande d'entraide.

Article 3. Limites de l'entraide

(1) L'entraide peut être refusée si l'État requis estime que l'exécution de la demande porterait atteinte à sa souveraineté, à sa sécurité, à son ordre public ou à un autre de ses intérêts fondamentaux.

(2) L'entraide peut être différée si l'exécution de la demande a pour effet de gêner une enquête ou une poursuite en cours dans l'État requis.

(3) L'entraide peut être refusée si la demande est relative à une infraction politique, à l'exclusion des infractions que les États contractants ont la faculté de ne pas considérer comme politiques aux termes de tout autre accord international auquel ils sont Partie.

(4) Avant de refuser de faire droit à la demande d'entraide ou d'en différer l'exécution, l'État requis, après consultation avec l'État requérant dans les cas qui s'y prêtent, détermine si l'entraide peut être accordée aux conditions qu'il estime nécessaires. Si l'État requérant accepte l'entraide sous ces conditions, il s'engage à les respecter.

(5) L'État requis informe aussi rapidement que possible l'État requérant de sa décision de refus ou d'ajournement et en fournit les motifs.

PARTIE II. DISPOSITIONS PARTICULIÈRES

Article 4. Recherche ou identification de personnes ou d'objets

Les autorités compétentes de l'État requis prennent toutes les mesures nécessaires pour tenter de trouver et d'identifier les personnes ou les objets visés par la demande.

Article 5. Remise de documents

(1) L'État requis procède à la remise des actes de procédure et de tout document transmis à cet effet. Cette remise peut être effectuée par simple transmission de l'acte ou du document au destinataire. Si l'État requérant le demande expressément, l'État requis effectue la remise dans une des formes prévues par sa législation pour les significations analogues ou une des formes spéciales compatible avec cette législation.

(2) L'État requérant transmet la demande de remise d'un document se rapportant à une réponse ou à une comparution dans l'État requérant dans un délai raisonnable avant la date prévue pour la réponse ou la comparution.

(3) L'État requis renvoie, comme preuve de la remise, un récépissé daté et signé par le destinataire ou une déclaration signée par l'agent qui a fait la remise constatant la forme et la date de la remise.

Article 6. Transmission d'objets et de documents

(1) Lorsque la demande d'entraide porte sur la transmission de dossiers et de documents, l'État requis peut remettre des copies certifiées conformes de ces dossiers et documents, à moins que l'État requérant ne demande expressément les originaux.

(2) Les dossiers ou documents originaux ou objets transmis à l'État requérant sont retournés à l'État requis dans les meilleurs délais à la demande de ce dernier.

(3) Dans la mesure où cela n'est pas incompatible avec le droit de l'État requis et sur demande expresse de l'État requérant, les dossiers, les documents ou les objets sont transmis suivant la forme ou accompagnés par les certificats requis par l'État requérant aux fins qu'ils soient admissibles en preuve en vertu de son droit.

Article 7. Transmission des informations, dossiers et objets en possession d'administrations ou d'organismes gouvernementaux

(1) L'État requis fournit toute information et tous objets, y compris les documents ou dossiers, en possession d'une administration ou d'un organisme gouvernemental et qui sont accessibles au public.

(2) L'État requis peut fournir toute information et tous objets, y compris les documents ou dossiers, en possession d'une administration ou d'un organisme gouvernemental et qui ne sont pas accessibles au public, dans la même mesure et aux mêmes conditions que celles applicables à ses propres autorités judiciaires ou celles chargées de l'application de la loi.

(3) Le paragraphe (2) est applicable aux casiers judiciaires et dossiers judiciaires.

Article 8. Présence des intéressés aux procédures dans l'État requis

(1) Une personne dont l'État requis demande le témoignage ou la production de documents, dossiers ou autres objets dans l'État requis est, si nécessaire, citée à comparaître ou témoigner ou produire de tels documents, dossiers et autres objets, conformément aux exigences de la loi de l'État requis.

(2) L'autorité compétente de l'État requis peut, dans la mesure où cela n'est pas incompatible avec son droit, autoriser les juges, les autorités compétentes de l'État requérant et les autres personnes intéressées dans l'enquête ou dans les procédures et mentionnées dans la demande à assister à l'exécution de la demande et à participer aux procédures dans l'État requis.

(3) Le droit de participer aux procédures comprend le droit pour toute personne présente de poser des questions selon la procédure applicable dans l'État requis. L'autorité compétente de l'État requis peut, dans la mesure où cela n'est pas incompatible avec son droit, autoriser l'utilisation de formes et modalités prévues par le droit de l'État requérant, notamment la transcription littérale des procédures, et nécessaires pour l'admissibilité de la preuve dans l'État requérant.

Article 9. Présence de personnes dans l'État requérant en vue de témoigner ou aider à une enquête

L'État requis, à la demande de l'État requérant, invite toute personne à venir en aide à une enquête ou à comparaître comme témoin et cherche à obtenir sa collaboration à cette fin. Cette personne est en outre informée des frais remboursables et des indemnités qui lui seront versées. Si la personne le demande, l'État requérant peut lui verser une avance sur les frais de voyage et de séjour. Cette avance peut lui être versée par l'Ambassade de cet État dans l'État requis.

Article 10. Perquisition et saisie

(1) Dans la mesure permise par sa législation, l'État requis donne suite à une demande de perquisition ou de saisie.

(2) L'autorité compétente qui a exécuté une demande de perquisition ou de saisie fournit tous les renseignements que peut exiger l'État requérant concernant entre autres l'identité, la condition, l'intégrité et la continuité de la possession des documents, dossiers ou biens qui ont été saisis ainsi que les circonstances de la saisie.

(3) L'État requérant se conforme à toutes conditions imposées par l'État requis relativement à tous les documents, dossiers ou biens saisis pouvant lui être remis.

Article 11. Transfèrement vers l'État requérant de personnes détenues en vue de témoigner ou d'aider à une enquête dans l'État requérant

(1) À la demande de l'État requérant, une personne détenue dans l'État requis peut être transférée temporairement dans l'État requérant en vue d'aider à des enquêtes ou de témoigner dans des procédures, pourvu qu'elle y consente.

(2) Tant que la personne transférée doit demeurer en détention aux termes du droit de l'État requis, l'État requérant garde cette personne en détention et la remet à l'État requis suite à l'exécution de la demande.

(3) Si la peine infligée à la personne transférée prend fin ou si l'État requis informe l'État requérant que cette personne n'a plus à être détenue, celle-ci est remise en liberté et est considérée comme une personne dont la présence a été obtenue dans l'État requérant suite à une demande à cet effet.

Article 12. Sauf-conduit

(1) Sauf la détention prévue à l'article 11 (2), toute personne se rendant dans l'État requérant suite à une demande à cet effet aux termes des articles 9 ou 11 ne peut y être ni poursuivie ni détenue ni être soumise à aucune restriction de sa liberté individuelle dans cet État pour des faits ou condamnations antérieurs à son départ de l'État requis, ni être tenue de témoigner dans aucune procédure autre que celle se rapportant à la demande.

(2) Le paragraphe (1) du présent article cesse de s'appliquer lorsque la personne, libre de partir, n'a pas quitté l'État requérant dans les 30 jours après avoir été officiellement avisée que sa présence n'était plus requise ou si, l'ayant quitté, elle y est volontairement retournée.

(3) Toute personne faisant défaut de comparaître dans l'État requérant ne peut être soumise à aucune sanction ou mesure de contrainte dans l'État requis.

Article 13. Produits de la criminalité

(1) Dans les limites permises par son droit interne, l'État requis s'engage, sur demande, à accorder l'aide visant à :

a) procéder à la localisation, à la recherche, au blocage, à la saisie et à la confiscation des produits d'infractions; et

b) assurer la restitution de leurs biens aux victimes d'une infraction.

(2) L'État requérant l'entraide décrite au paragraphe (1) a), informe l'État requis des motifs qui lui font croire que le produit d'une infraction se trouve dans l'État requis. L'État requis apprécie la suite à donner à cette information et fait connaître dès que possible les mesures prises.

(3) L'État requis décide, conformément à son droit, après consultation avec l'État requérant, du partage avec ce dernier du produit d'une infraction ayant été confisqué suite à une demande d'entraide présentée aux termes du paragraphe (1) a).

TITRE III. PROCÉDURE

Article 14. Contenu des demandes

(1) Dans tous les cas, les demandes d'entraide contiennent les renseignements suivants :

a) l'autorité compétente qui conduit l'enquête ou la procédure se rapportant à la demande;

b) une description de la nature de l'enquête ou des procédures, un exposé des faits pertinents et une copie ou un exposé des lois applicables;

c) le motif de la demande et la nature de l'entraide recherchée; et

d) une indication du délai d'exécution souhaité.

(2) Dans les cas qui suivent, les demandes contiennent les renseignements suivants :

a) lorsqu'il s'agit d'une demande de prise de témoignage ou de perquisition et saisie, les raisons qui donnent lieu de croire que des éléments de preuve se trouvent sur le territoire de l'État requis;

b) lorsqu'il s'agit d'une demande de prise de témoignage, des précisions sur la nécessité d'obtenir des déclarations sous serment ou affirmation solennelle et une description du sujet sur lequel le témoignage ou la déclaration doit porter;

c) lorsqu'il s'agit d'une demande de prêt de pièces à conviction, l'autorité qui en aura la garde, le lieu où les pièces seront acheminées, les examens auxquels elles pourront être soumises et la date à laquelle elles seront renvoyées; et

d) lorsqu'il s'agit d'une demande se rapportant à la mise à la disposition de l'État requérant de détenus, l'autorité qui assurera la garde au cours du transfèrement, le lieu où le détenu sera transféré et la date de son retour.

Si les renseignements prévus aux alinéas c) et d) ne sont pas contenus dans la demande, ils sont transmis ultérieurement le plus rapidement possible.

(3) Pour autant que nécessaire et dans la mesure du possible, les demandes d'entraide contiennent également les renseignements suivants :

a) l'identité et la nationalité de la ou des personnes faisant l'objet de l'enquête ou de la procédure et le lieu où elles se trouvent;

b) des précisions sur toute procédure particulière que l'État requérant souhaiterait voir suivie et les motifs pour ce faire; et

c) une stipulation de confidentialité et les motifs la justifiant.

(4) Si l'État requis estime que les informations contenues dans la demande sont insuffisantes, il peut exiger que lui soient fournis des renseignements supplémentaires.

(5) Les demandes sont faites par écrit. Dans les cas d'urgence ou si l'État requis le permet, la demande peut être formulée par télécopie, auquel cas la demande est promptement confirmée par écrit.

Article 15. Autorités centrales

(1) Aux termes du présent traité, toutes les demandes et leurs réponses sont transmises et reçues par les autorités centrales, sans que soit toutefois exclue, lorsque des circonstances particulières le requièrent, la transmission par la voie diplomatique.

(2) Au Canada, l'autorité centrale est constituée par le Ministre de la Justice ou par les fonctionnaires qu'il désigne; en Belgique, l'autorité centrale est constituée par le Ministre de la Justice, son représentant ou son délégué.

Article 16. Confidentialité

(1) L'État requis peut demander que l'information ou l'élément de preuve fourni ou encore que la source de l'information ou de l'élément de preuve demeure confidentielle ou ne soit divulguée ou utilisée qu'aux conditions qu'il spécifie.

(2) L'État requérant informe l'État requis de la mesure dans laquelle il peut accéder à la demande formulée par l'État requis. L'État requis détermine alors s'il refuse ou ajourne la suite à donner à la demande d'entraide.

(3) L'État requis protège, dans la mesure demandée, le caractère confidentiel de la demande, de son contenu, des pièces justificatives et de toute action entreprise par suite de cette demande, sauf dans la mesure nécessaire pour en permettre l'exécution.

(4) S'il ne peut être donné suite à la demande sans qu'il soit porté atteinte au caractère confidentiel postulé, l'État requis en informe l'État requérant qui décide de maintenir ou non sa demande.

Article 17. Restriction dans l'utilisation des renseignements

Avant d'utiliser ou de divulguer l'information ou l'élément de preuve fourni à des fins autres que celles énoncées dans la demande, l'État requérant doit obtenir le consentement de l'autorité centrale de l'État requis.

Article 18. Authentification

Les éléments de preuve, les documents et les renseignements transmis en vertu du présent traité ne requièrent aucune forme à l'exception de ce qui est indiqué à l'article 6.

Article 19. Langues

(1) Est jointe aux demandes et à leurs pièces justificatives, le cas échéant, une traduction dans l'une des langues officielles de l'État requis.

Article 20. Frais

(1) L'État requis prend à sa charge les frais d'exécution de la demande d'entraide, à l'exception des frais suivants qui sont à la charge de l'État requérant :

a) les frais afférents au transport de toute personne à la demande de l'État requérant, à destination ou en provenance du territoire de l'État requis et tous les frais et indemnités payables pendant que cette personne se trouve dans l'État requérant ou requis suite à une demande aux termes des articles 8 (2), 9 ou 11;

b) les frais et honoraires des experts, qu'ils aient été entraînés sur le territoire de l'État requis ou sur celui de l'État requérant.

(2) S'il apparaît que l'exécution d'une demande implique des frais de nature exceptionnelle, les États contractants se consultent en vue de déterminer les modalités et conditions auxquelles l'entraide demandée pourra être fournie.

PARTIE IV. DISPOSITIONS FINALES

Article 21. Autres formes d'entraide

Le présent traité ne fait pas obstacle à l'entraide judiciaire découlant d'autres traités ou arrangements entre les États contractants ni à d'autres formes d'entraide entre les autorités compétentes des États contractants.

Article 22. Champ d'application

Le présent traité s'applique à toute demande présentée après la date de son entrée en vigueur même si les faits en cause sont survenus avant cette date.

Article 23. Consultation

Les États contractants se consultent promptement, à la demande de l'un d'entre eux, relativement à l'interprétation et l'application du présent traité.

Article 24. Entrée en vigueur et dénonciation

(1) Chacun des deux États contractants notifiera à l'autre l'accomplissement des procédures requises pour l'entrée en vigueur du présent traité.

(2) Le présent traité entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant la date de réception de la dernière notification.

(3) Chacun des deux États pourra à tout moment dénoncer le présent traité en adressant à l'autre par la voie diplomatique, une notification de dénonciation. La dénonciation prendra effet un an après la date de réception de ladite notification.

En foi de quoi, les représentants des deux Gouvernements, autorisés à cet effet, ont signé le présent traité et y ont apposé leur sceau.

Fait à Bruxelles, le 11 janvier 1996, en double exemplaire, en langues française, néerlandaise et anglaise, les trois textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement du Royaume de Belgique :

STEFAN DE CLERCK.
Ministre de la Justice

Pour le Gouvernement du Canada :

JEAN-PAUL HUBERT
Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire

